

Sygn. akt II UK 76/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku D.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 października 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację D.S. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 7 kwietnia 2016 r., mocą którego oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 27 listopada 2015 r., odmawiającej mu prawa do emerytury w szczególnych warunkach.

W sprawie ustalono, że ubezpieczony D.S. ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Przedmiotem

sporu był fakt legitymowania się przez wnioskodawcę 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy stwierdził, że w okresie od dnia 11 lipca 1979 r. do dnia 31 października 1996 r., będąc zatrudnionym na stanowisku monter instalacji gazowych w Z. w G., D.S. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne oraz w pełni podzielił ocenę prawną dokonaną przez ten Sąd.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wywiódł wnioskodawca, zaskarżając go w całości. Skarga została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887), przepisów Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR); art. 8 ust. 1 i art. 37 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie towarów niebezpiecznych oraz na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 232 zd. 1 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący powołał się na istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do odpowiedzi: czy przewożenie przez pracownika butli z gazem propan-butan powyżej limitu wyłączeń, tj. 333 kg, który to pracownik posiada zaświadczenie dotyczące przeszkolenia kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz specjalistyczny samochód do przewozu tych butli wypełnia dyspozycję działu IV pkt. 19 i 40 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, biorąc pod uwagę treść przepisów art. 1.1.3.6. i tabeli 1.1.3.6. Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) oraz treść przepisów art. 8 ust. 1 i art. 37 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie towarów niebezpiecznych.

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie jej w

całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Warunkiem dopuszczenia do merytorycznego rozpoznania skargi jest wykazanie przez skarżącego jednej z przesłanek, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazano na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Należy pamiętać, że realizacja wskazanej wyżej przesłanki nie polega jedynie na sformułowaniu problemu prawnego bazującego na przepisach wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej. Konieczne jest przedstawienie odpowiedniego

wyvodu jurydycznego, wykazującego nie tylko zasadność preferowanego przez skarżącego sposobu rozstrzygnięcia zagadnienia, ale także wadliwość rozwiązania postawionego problemu przez sąd drugiej instancji przy wykorzystaniu zapatrywań prawnych wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, opartych na poczynionych w sprawie jednoznacznych i stabilnych ustaleniach faktycznych wiążących Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 października 2017 r., I CSK 175/17, LEX nr 2372560).

Skarżący nie wykazał występowania tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż sposób sformułowania zagadnienia nie odpowiada powyższym standardom. Niezależnie od tego dana kwestia została już dokładnie wyjaśniona.

Przesłanką nabycia przez skarżącego prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej nie jest każda praca w szkodliwych warunkach, lecz tylko praca wskazana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej rozporządzenie z 1983 r.). Na gruncie przedmiotowej sprawy ma zastosowanie art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia z 1983 r., który w wykazie A, stanowiącym załącznik do powyższego rozporządzenia, w dziale IV obejmującym przemysł chemiczny, do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, zaliczył m.in. prace polegające na produkcji gazów technicznych i napełnianiu butli gazami technicznymi (pkt 11), przetwórstwie, magazynowaniu, przepompowywaniu, przeładunku, transporcie oraz dystrybucji ropy naftowej i jej produktów (pkt 19), a także prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych (pkt 40).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 r. (II UK 214/14, LEX nr 1681886) rozstrzygnął, że propan-butan jest niewątpliwie gazem łatwo palnym i w tym aspekcie niebezpiecznym. W ocenie Sądu Najwyższego, kluczowy problem w analizie w/w przepisów ma jednak kwestia wielkości i pojemnika, w którym gaz ten

jest umieszczony. Zapalenie pojemnika z dezodorantem (w którym zawarty jest propan butan), może spowodować wybuch, jednak byłoby nieracjonalne, aby uznać, że kosmetyczki, fryzjerzy i miliony osób posługują się na co dzień „produktem lub wyrobem parzącym albo wybuchowym”, o którym mowa w punkcie 40 działu IV załącznika A do cytowanego wyżej rozporządzenia. Nie sposób również uznać, że przewożenie nawet sporej ilości dezodorantów lub zapalniczek wypełnionych tym gazem - stanowi pracę w szczególnych warunkach. Również jazda samochodem osobowym lub wózkiem widłowym zasilanym LPG nie stanowi pracy w szczególnych warunkach z uwagi na stosunkowo niewielką ilość LPG, zawartego w adekwatnych pojemnikach.

Z drugiej strony przewożenie LPG w dużych cysternach uznać należy za taką pracę, choćby przez kierowanie pojazdem o ładowności powyżej 3,5 t. Kwestia transportu LPG i szczególnych warunków, którym powinien odpowiadać została zawarta m.in. w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. z 2011 r. Nr 227, poz. 1367 ze zm.), a wcześniej - w ustawie z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.) oraz w ratyfikowanej przez Polskę umowie europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 110, poz. 641).

Dodatkowo należy wskazać, że montaż butli gazowych do kuchenek u odbiorców indywidualnych nie został zaliczony do prac w szczególnych warunkach przez rozporządzenie z 1983 r., a konstruując omawiane unormowania prawodawca miał na myśli przewozy paliw płynnych w cysternach, a nie przewożenie niewielkich pojemników stalowych z LPG. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że przewożenie stosunkowo niewielkich pojemników z ciekłym gazem nie wypełnia dyspozycji punktu 11, 19 lub 40 działu IV załącznika A do rozporządzenia z 1983 r., a tym samym nie stanowi pracy w szczególnych warunkach, uzasadniających przyznanie prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2015 r., II UK 214/14 (LEX nr 1681886)).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

as